

TWEË REPORTAGES ONTRUIMING VAN KRAAKPAND SCHIJNHEILIG IN AMSTERDAM

De krakers zien grote mannen in zwarte windjacks overleggen

AMSTERDAM 'Hier spreekt de politie! Verwijdert u of geweld wordt gebruikt!' Schalt het over de Passeerdersgracht in Amsterdam. Zo'n twintig ME-busjes blokkeren het ene einde van de gracht, een handvol arriveert aan het andere eind. Het laatste uur heeft geslagen voor krakerscollectief Schijnheilig. Een kraker schreeuwt Engelse kreten in een megafoon: 'Be angry! So we can remember it.'

Voor het pand zetten ruim honderdvijftig krakers en sympathisanten zich schrap. Oude schoolbanken zijn uit het gebouw gesloopt en met schroeven in de straat geklonken, met planken is een podium geïmproviseerd. De overburen staan op het dak met een versterkte gitaar en saxofoon. Het vervormde geluid snijdt door de vroege ochtend, aangevuld door de drums van de krakers. Het is kwart voor zeven. Een meisje vertaalt de spanning: 'Ik heb angstzweet.'

De avond tevoren hoopten de jongeren nog op een vreedzame ontruiming, een muzikaal en cultureel protest. Een jonge theoloog gaf les in *Dutch Nationalism for Beginners* aan de hand van spotjes van Rita Verdonk, *Ik hou van Holland*, Campina en Beemsterkaas. 'Het publiek wordt gevoed met nationalistische shit', vertelde hij de aanwezigen.

's Nachts versterkten de krakers het pand, barricadeerden de achter-

uitgangen en sjoewden de schoolbanken de straat op. Een pyjamaparty was aangekondigd, maar er was geen pyjama te zien: jongens en meisjes volledig in het zwart met piercings en tatoeages, maar ook met bloemetjesbroeken en make-up, kraag en pullover. Op de muur stond het nummer van de advocaat geschreven; met onderschrift: 'Schrijf dit op je lichaam'.

's Ochtends trekken drie rijen breedgeschouderde agenten met schild en knuppel de straat in. Iedereen moet wijken, wie niet doorloopt krijgt stokslagen. Vuurwerk ontploft. De opgeworpen blokkade blijkt geen partij voor de ME. De agenten slaan in op de krakers, die zich beschermen met opblaasmattressen. Sommigen gooien flesjes en stenen. Een bijzettelftje vliegt door de lucht. Langzaam wordt het collectief naar de Prinsengracht gedreven.

Felste demonstranten

'Een stille!' schreeuwt een kraker. Het gevecht is chaotisch. Heeft een agent in burger zich gemengd onder de jongeren? Plotseling rijdt een ME-busje dwars door de menigte. Op de Prinsengracht worden de ruim honderd krakers en sympathisanten die nog niet zijn gevlucht, aan twee kantten ingesloten door politie.

Achter de brede ruggen van ME'ers

zien de krakers grote mannen in zwarte windjacks overleggen: wie moeten ze oppakken? De Mobiele Eenheid sluit de kring, de zwarte jassen duiken in het gewoel en pikken de felste demonstranten eruit.

En dan is het wachten. Links de gracht, rechts de huizen, voor en achter potige mannen en vrouwen met schild en stok. Discussie is zinloos. Een oudere leraar die sympathiseert met de krakers, wil naar haar wachtende leerlingen. Tevergeefs, met een duw belandt ze terug in de groep.

BURGEMEESTER:

Eberhard van der Laan is niet van de republiek Amsterdam. Dat heeft hij na zijn aantreden als burgemeester, een jaar geleden, van meet af aan duidelijk gemaakt. De antikraakwet is dus ook van kracht in Amsterdam. Op zijn Van der Laans: 'Het is voor sommigen in Amsterdam misschien bijzonder, maar een wet geldt ook in Amsterdam.' Als minister van Wonen, Wijken en Integratie, zijn vorige functie, kreeg hij een Amsterdamse delegatie op bezoek. Het ging over inburgering, en Amsterdam ging het anders doen. De minister moest natuurlijk wel begrijpen dat er in Amsterdam andere wetten gelden. Dat begreep de minister niet.

Twee uur na aankomst gaat de politie over tot arrestatie van alle nog aanwezige activisten. De demonstranten haken hun armen in elkaar en gaan zitten. Ze scanderen: 'This is what democracy looks like!' terwijl de een na de ander hardhandig wordt afgevoerd naar een klaarstaande stadsbus. Een meisje wordt aan haar kin het trappetje opgesleurd, haar bril hangt op haar lippen. Een ander wordt aan een hoofdwond verzorgd. In de bus heerst ongelooft: iedereen arresteren, hoe durven ze?

Tiewrap

Het is warm op weg naar het cellencomplex in Amsterdam-Zuidoost. Iedereen heeft de polsen met tiewrap gebonden op de rug. Een jongen krabt de neus van zijn vriendin met zijn ongeschoren kin. Er klinkt een grap: 'We hebben niet ingecheckt, dus daarom pakken ze ons op!' Maar ook twijfels: 'Hoe lang kunnen ze ons vastzetten? Max drie dagen toch?'

In het complex delen elf jongens een cel in afwachting van hun voorleiding. Wanneer de agenten weg zijn, roken ze sigaretten. Ze branden hun polsen vrij met een aansteker. 'Weet iedereen nog de naam van de advocaat?' Een voor een worden ze voorgeleid en vervolgens naar een kleine cel gebracht. Daar moeten ze wachten tot ze verhoord worden.

De Amsterdamse politie ontruimde dinsdag negen kraakpanden. Bij krakersbolwerk Schijnheilig werden 150 arrestaties verricht. Verslaggever Joost de Vries maakte de ontruiming mee met de bewoners van Schijnheilig, collega Noël van Bommel zat in de commandowagen van de commissaris.

De ME stuit op verzet bij het ontruimen van kraakpand Schijnheilig aan de Passeerdersgracht in Amsterdam.

Foto Julius Schrank

‘Waar blijven de bussen?’, klinkt het herhaaldelijk over de radio

AMSTERDAM 'Hier spreekt de politie! Verwijdert u, of geweld wordt gebruikt', zegt Gerald Oud Ammerveld in een microfoon van zijn Verbindings- en Commandowagen. De 46-jarige commissaris laat zijn busje de Passeerdersgracht oprijden, voor een goed zicht op het gekraakte schoolgebouw aan de overkant. In zijn kielzog volgt een waterwerper met kanonnen op het dak, een shovel om barricades weg te schuiven en een hele sliert ME-busjes om krakersbolwerk Schijnheilig te ontruimen.

De Bravo-sectie mag naar voren richting de eerste barricade. De ME'ers halen uit met hun wapenstok, klimmen over de opgeworpen stoelen en tafels, en sleuren krakers omhoog als die op de grond gaan liggen. 'Zo, dat is fors', zegt Oud Ammerveld. Stenen, flessen en verbommen gaan door de lucht. Zwaar vuurwerk gaat af. Een andere commissaris steekt zijn hoofd door de achterdeur. 'Kun je die groep vasthouden? We willen aanhoudingen verrichten!' En weer weg is de algemeen commandant die samen met een officier van justitie de ME-charge vanaf de overkant volgt.

Joelende krakers

Het gaat te hard. De krakers zijn al teruggedreven tot aan de hoek. De pelotoncommandant daar wil zelf niet ingesloten raken, en laat iedereen door. De krakers draaien zich joelend

om en blijven voor de ME-linie staan. Voor het schoolgebouw blijven vier krakers achter die hun polsen aan elkaar hebben vastgeketend, door een bus in een olievat gevuld met beton. 'Wat doen we met die gasten?', vraagt een agent. Oud Ammerveld: 'Laat maar zitten, is hun probleem.' Na een tijdje piekeren: 'Kunnen we aan de andere kant geen lijn vormen? Om die groep alsnog in te sluiten?'

Het commandobusje wurmt zich langs geparkeerde auto's en toeschouwers. Secties worden verplaatst, stegen afgeregendeld en potige mannen van de aanhoudingseenheid opgesteld. De ME gaat voorwaarts over de gracht, een politieboot vaart mee en een groep van ruim honderd krakers en sympathisanten wordt ingesloten. 'Waar blijven die bussen?!', klinkt het herhaaldelijk over de radio. De ingesloten groep wordt onrustig. Jongens met dreadlocks en gebreide mutsen, meisjes in zomerjurkjes, en anarchisten met zwarte capuchons en sjaals tot over hun neus. 'We hebben een zwemmer', roept een agent als een blonde jongen in de gracht springt.

'Een buschauffeur ziet het niet zitten', meldt de radiobedienaar. Na drie kwartier arriveren twee stadsbussen die in de buurt reden, alle passagiers moesten uitstappen. De krakers gaan op de grond zitten en haken hun ledematen in elkaar. Oud Ammerveld: 'Een sitdown; altijd leuk.' Amsterdammers op weg naar hun werk, blijven kijken met een koffiebeker in de hand. 'Idealen ont-ruim je niet!', roepen sympathisanten aan de overkant. 'Hersenloze marionetten!', gilt een schor meisje.

De chef van de aanhoudingseenheid legt uit hoe je zulke demonstranten weggrijpt: 'één voor één. 'Je pakt ze bij de arm, houdt de elleboog tegen en klap de pols dubbel; dan gaat iedereen vanzelf op zijn tenen staan.' Met zo'n zogeheten bokke-poot loopt de ene kraker gelaten

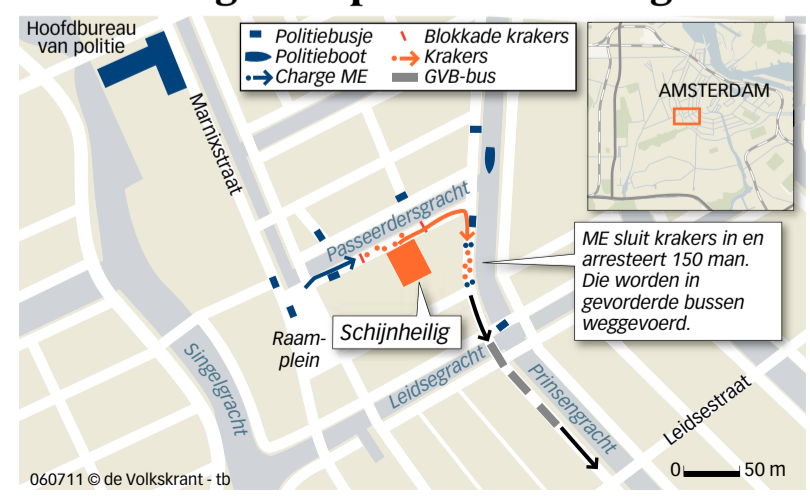
mee, de ander gilt en schopt. 'Au, au!', roept een meisje in een gescheurde panty. De jongens die zich het heftigst verzetten, worden beloond met gejoel.

Mopperende timmermannen

Ondertussen stuurt Oud Ammerveld ME-secties langs andere kraakpanden in de stad. Vandaag telt zijn lijstje er negen die hij tevreden doortreest. De meeste huizen zijn verlaten, hier en daar moet nog een plukje in zwart geklede jongeren worden verjaagd. Met hydraulische hamers

en kettingzagen worden voordeuren geopend en panden overgedragen aan eigenaren. Terwijl de ME nog aan het opruimen is, nemen mopperende timmermannen al de maten van de deuropening. De opbrengst na een halve dag ontruimen: 9 panden en 140 aanhoudingen wegens het verstoren van de orde, plus tien aanhoudingen wegens openbare geweldpleging, opruiming en belediging. De algemeen commandant na afloop: 'Negen panden en geen gewonden. Niet slecht. Nog 165 panden te gaan in Amsterdam.'

Ontruiming kraakpand Passeerdersgracht

Krakers worden afgevoerd terwijl ze zich verzetten tegen de ontruiming van het kraakpand Schijnheilig aan de Passeerdersgracht in Amsterdam.

Foto Julius Schrank